

ΕΜΦΥΛΗ ΙΣΟΤΗΤΑ, ΕΜΦΥΛΗ ΒΙΑ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ

Καλαϊντζής Εμμανουήλ, LL.M, Δικηγόρος

Διεθνή κείμενα

- Χάρτης ΟΗΕ (1945) → " Να πετυχαίνουν διεθνή συνεργασία για την επίλυση διεθνών προβλημάτων οικονομικής, κοινωνικής, πολιτιστικής και ανθρωπιστικής φύσεως, και για την ανάπτυξη και ενθάρρυνση του σεβασμού των ανθρώπινων δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών για όλους, χωρίς διάκριση φυλής, φύλου, γλώσσας ή θρησκείας"
- Εντός του πρώτου έτους λειτουργίας του ΟΗΕ δημιουργεί την **Επιτροπή για το Καθεστώς των Γυναικών (Commission on the Status of Women)**

Οικουμενική Διακήρυξη των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (1948)

- Πολιτική διακήρυξη
- Έχει μεταφραστεί σε πάνω από 500 γλώσσες
- https://www.un.org/en/udhrbook/pdf/udhr_booklet_en_web.pdf
- Ουδέτερη γλώσσα με σεβασμό στα φύλα
- Κατάφερε να αποκτήσει καθεστώς εθιμικού δικαίου μέσω της αυτούσιας αναπαραγωγής της στα κείμενα εθνικών συνταγμάτων και στα προοίμια διεθνών συνθηκών σχετικά με την προστασία των διεθνών συνθηκών

Άρθρο 1 και Άρθρο 2

- “Όλοι οι άνθρωποι γεννιούνται ελεύθεροι και ίσοι στην αξιοπρέπεια και τα δικαιώματα.
- Κάθε άνθρωπος δικαιούται να επικαλείται όλα τα δικαιώματα και όλες τις ελευθερίες που προκηρύσσει η παρούσα Διακήρυξη, χωρίς καμία απολύτως διάκριση, ειδικότερα ως προς τη φυλή, το χρώμα, το φύλο, τη γλώσσα, τις θρησκείες, τις πολιτικές ή οποιεσδήποτε άλλες πεποιθήσεις, την εθνική ή κοινωνική καταγωγή, την περιουσία, τη γέννηση ή οποιαδήποτε άλλη κατάσταση.

Δράση για τις γυναίκες

- Το διεθνές φεμινιστικό κίνημα αποκτά μεγάλη δυναμική κατά την δεκαετία του '70.
- Η Γενική Συνέλευση ανακηρύσσει το 1975 ως το Διεθνές Έτος Γυναικών και οργανώνει το πρώτο Παγκόσμιο Συνέδριο για τις Γυναίκες στο Μεξικό.
- Διακηρύσσονται τα έτη 1976 – 1985 ως Δεκαετία για τις Γυναίκες (**UN Decade for Women**)
- Το 1979 η Γενική Συνέλευση του ΟΗΕ υιοθετεί τελικά την Σύμβαση για την εξάλειψη όλων των μορφών διακρίσεων κατά των γυναικών (CEDAW)
- Στα 30 άρθρα της η Σύμβαση καταγράφει τον ορισμό της διάκρισης κατά των γυναικών και θέτει κανόνες για την καταπολέμηση της.

Άλλες Συμβάσεις

1) Σύμβαση για τα Πολιτικά Δικαιώματα των Γυναικών (1953)

- “Όλες οι γυναίκες δικαιούνται του δικαιώματος ψήφου”
- Και ενεργητικό και παθητικό εκλογικό δικαίωμα
- Για πρώτη φορά στις δημοτικές εκλογές το 1934 → ενώ στις Βουλευτικές το 1956 αφότου επικυρώθηκε η Σύμβαση από την Ελλάδα

2) Σύμβαση για την εθνικότητα των νυμφευμένων γυναικών (1957)

- Οφείλουν τα κράτη να επιτρέπουν διαφυλετικούς γάμους

3) Σύμβαση για τον συναινετικό γάμο και την ελάχιστη ηλικία γάμου

- Απαγόρευση του αναγκαστικού γάμου και καθορισμός ελάχιστης ηλικίας

Συμβάσεις ΟΗΕ

- Διεθνές Σύμφωνο για τα Ατομικά και Πολιτικά Δικαιώματα (1966)
- Διεθνές Σύμφωνο για τα Οικονομικά, Κοινωνικά και Πολιτιστικά Δικαιώματα (1966)
- Διεθνής Σύμβαση για την εξάλειψη όλων των μορφών φυλετικών διακρίσεων (1965)
- Διεθνής Σύμβαση για την εξάλειψη όλων των μορφών διακρίσεων κατά των γυναικών (1979)
- Διεθνής Σύμβαση κατά των Βασανιστηρίων (1984)
- Διεθνής Σύμβαση για τα δικαιώματα του παιδιού (1989)
- Διεθνής Σύμβαση για τους μετανάστες εργάτες και την προστασία των οικογενειών τους (1990)
- Διεθνής Σύμβαση για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία (2006)

Επιτροπές

- Επιτροπή Δικαιωμάτων του Ανθρώπου
- Επιτροπή Οικονομικών, Κοινωνικών και Πολιτιστικών Δικαιωμάτων
- Επιτροπή για την εξάλειψη όλων των μορφών φυλετικών διακρίσεων
- Επιτροπή για την εξάλειψη της βίας κατά των γυναικών
- Επιτροπή κατά των Βασανιστηρίων
- Επιτροπή για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία
- Επιτροπή για τα Δικαιώματα του Παιδιού

Ο ρόλος των μηχανισμών

- Να δέχονται ατομικές αναφορές από άτομα που θεωρούν ότι παραβιάστηκε κάποιο δικαίωμα που προστατεύεται από τις Συμβάσεις → Η Επιτροπή που αποτελείται από Ανεξάρτητους Εμπειρογνώμονες αποφασίζει για τα κατά πόσον υπήρξε παραβίαση και κάνει στο κράτος συστάσεις για τις ενέργειες που πρέπει να λάβουν για να αρθεί η παραβίαση αλλά και μέτρα για να βελτιώσουν το νομοθετικό τους πλαίσιο → εντός 180 ημερών πρέπει το κράτος να ενημερώσει την Επιτροπή για τα μέτρα που έλαβε.
- Να εκδίδουν Γενικά Σχόλια τα οποία αποτελούν γνήσια ερμηνεία των κειμένων των Συμβάσεων.
- Να παρακολουθούν την πρόοδο των κρατών σχετικά με την εφαρμογή των συμβάσεων που έχουν επικυρώσει μέσω των περιοδικών εκθέσεων που αυτά καταθέτουν.

Άλλα όργανα επιφορτισμένα με ζητήματα ισότητας

- Η **Επιτροπή για το καθεστώς των γυναικών** → από το Οικονομικό και Κοινωνικό Συμβούλιο το 1946.
- Το 1996 επεκτείνεται η εντολή της Επιτροπής και πλέον αναλαμβάνει να προωθή την διάσταση του φύλου σε όλες τις δραστηριότητες του ΟΗΕ.
- Το 2010 η Γενική Συνέλευση παίρνει την απόφαση να ιδρύσει το **UN Women**, το όργανο του ΟΗΕ για την Ισότητα των Φύλων και την Ενδυνάμωση των Γυναικών που συνενώνει 4 προϋπάρχοντα όργανα και αποτελεί το σημείο αναφοράς στο σύστημα του ΟΗΕ για τις γυναίκες.

Διεθνείς Ημέρες

- 25 Νοεμβρίου - **Διεθνή Ημέρα για την Εξάλειψη της Βίας κατά των Γυναικών**
- 8 Νοεμβρίου - **Διεθνή Ημέρα Γυναικών**
- 6 Φεβρουαρίου – **Διεθνή Ημέρα για Μηδενική Ανοχή στον Ακρωτηριασμό των γυναικείων γεννητικών οργάνων**
- 11 Φεβρουαρίου – **Διεθνή Ημέρα για τις Γυναίκες και τα Κορίτσια στην Επιστήμη**
- 19 Ιουνίου – **Διεθνή Ημέρα για την Εξάλειψη της Σεξουαλικής βίας στις ένοπλες συρράξεις**
- 23 Ιουνίου – **Διεθνής Ημέρα Χηρείας**
- 11 Οκτωβρίου – **Διεθνής Ημέρα για τα κορίτσια**
- 25 Οκτωβρίου – **Διεθνής Ημέρα για την αγρότισσες**

☰ English ▾

Violence Against Women

*Facts everyone
should know*

Έμφυλη βία – Βία κατά των γυναικών

- Βία από σύντροφο : η συμπεριφορά από κάποιον σύντροφο (παρόντα ή πρώην), σύζυγο ή σχέση που προκαλεί σωματική, σεξουαλική ή ψυχολογική βλάβη. Μια από τις πιο κοινές μορφές βίας που δέχονται οι γυναίκες
- 1 στις 3 παγκοσμίως έχει υπάρξει θύμα
- Σχεδόν 3 στις 5 δολοφονημένες, δολοφονήθηκε από σύντροφο ή σύζυγο.
- $\frac{3}{4}$ των κρατών παγκοσμίως έχουν ποινικοποιήσει την ενδοοικογενειακή βία

Σεξουαλική βία

- Σεξουαλική βία είναι η σεξουαλική πράξη που διαπράττεται παρά την βούληση του άλλου προσώπου χωρίς την συναίνεση του, ή επειδή η συναίνεση δεν μπορεί να δοθεί επειδή το πρόσωπο δεν έχει την ηλικία συναίνεσης, είτε διότι είναι άτομο με αναπηρίες ή δεν έχει τις αισθήσεις του συνεπεία κατανάλωσης αλκοόλ ή ναρκωτικών.
- Σεξουαλική παρενόχληση και βιασμός
- 15 εκ. κορίτσια από 15-19 παγκοσμίως έχουν πέσει θύματα
- 45% - 55% έχουν δεχθεί κακοποίηση στην ΕΕ.

Εμπορία Ανθρώπων

- Εμπορία ανθρώπων → η απόκτηση και εκμετάλλευση ανθρώπων δια της βίας, απάτης, απειλής.
- 72% των θυμάτων είναι γυναίκες και κορίτσια
- 4 από τις 5 γυναίκες που πέφτουν θύματα trafficking, γίνονται αντικείμενο σεξουαλικής εκμετάλλευσης

Ακρωτηριασμός γυναικείων γεννητικών οργάνων

- Είναι οι επεμβάσεις (χειρουργικές) με σκοπό να αλλάξουν ή να τραυματίσουν τα γυναικεία γεννητικά όργανα για σκοπούς μη ιατρικούς. Πέραν του προφανούς σωματικού πόνου και του ψυχολογικού, η συγκεκριμένη πρακτική ενέχει κινδύνους για την υγεία και μπορεί να οδηγήσει ακόμη και σε θάνατο.
- 200 εκ. γυναίκες και κορίτσια 15 – 49 έχουν υποστεί αυτή τη βάρβαρη πρακτική σε 30 χώρες όπου τα δεδομένα είναι διαθέσιμα, στην ηλικία των 5 στις περισσότερες περιπτώσεις!
- 500.000 από τις οποίες ζουν στην Ευρώπη

Γάμοι παιδιών

- Σημαίνει το τέλος της εκπαίδευσης των παιδιών και του δικαιώματος να αποφασίζει για την ζωή του.
- Οι έρευνες δείχνουν ότι τα κορίτσια που παντρεύονται κατά την παιδική τους ηλικία είναι πιο ευάλωτα και πολύ πιο πιθανό να δεχθούν βία από τον σύντροφο τους, σε σχέση με συνομήλικες που παντρεύονται αργότερα στη ζωή τους.
- 650 εκ. κοριτσιών και γυναικών παντρεύτηκαν πριν τα 18.
- 4 στις 10 στην υποσαχάρια Αφρική παντρεύτηκαν πριν τα 18.

Βία κατά των γυναικών → Έμφυλη βία κατά των γυναικών

- Ορολογική ακρίβεια → ώστε να δοθεί έμφαση στην διάσταση του φύλου
- Γίνεται έτσι αντιληπτό το ζήτημα ως κοινωνικό και όχι ως ατομικό

Γενική Σύσταση Νο. 35 για την έμφυλη βία (2017) 19

- Αναγνωρίζει ότι η απαγόρευση έχει εισέλθει στην σφαίρα του διεθνούς εθιμικού δικαίου
- Διευρύνει την έννοια για να περιλάβει και τα σχετικά με την σεξουαλική βία και τα αναπαραγωγικά δικαιώματα (στείρωση, υποχρεωτική άμβλωση, άρνηση αμβλώσεων, υποχρεωτική συνέχιση εγκυμοσύνης)
- Τονίζει την ανάγκη για την αλλαγή κοινωνικών κανόνων και στερεοτύπων που στηρίζουν την βία και την υποκινούν ειδικά στο όνομα της κουλτούρας, παράδοσης και θρησκείας
- Θέτει ένα σαφές πλαίσιο ευθυνών για πράξεις και παραλείψεις οργάνων του κράτους που αποτυγχάνουν να δράσουν αποτελεσματικά για να προστατέψουν τα κορίτσια και τις γυναίκες (συμπεριλαμβανομένων και των εκπαιδευτικών)
- Καλεί για την κατάργηση νομοθετικών πλαισίων που αμέσως ή εμμέσως υποθάλπουν την βία ή την επιτρέπουν
- Υπογραμμίζει την σημασία την ενίσχυσης της αυτονομίας των γυναικών σε όλους τους τομείς της ζωής και την συμμετοχή τους στην λήψη αποφάσεων

- **Διαπιστώσεις:** Διακρίσεις υπήρχαν και συνεχίζουν να υπάρχουν στην εκπαίδευση → curricula
- Διακρίσεις και στο σχολικό περιβάλλον όπως και έμφυλη βία (school related gender based violence – SRGBV)
- **Μέτρα :** Άμεση ενσωμάτωση της ισότητας των φύλων σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης (δημόσιας και ιδιωτικής) με στόχο την καταπολέμηση των στερεοτύπων και την ενίσχυση αξιών της ισότητας και της μη διάκρισης (όπως η μη βίαιες αναπαραστάσεις της αρρενωπότητας)
- Άμεση ενσωμάτωση της σεξουαλικής διαπαιδαγώγησης
- Ευαισθητοποίηση της σχολικής κοινής γνώμης για το ζήτημα της έμφυλης βίας ως κάτι απαράδεκτο, παροχή πληροφοριών νομικών για την καταστολή φαινομένων, αντιμετώπιση του στίγματος των θυμάτων (το θύμα υπεύθυνο για αυτό που του συνέβη διότι προκάλεσε ή δεν υπερασπίστηκε τον εαυτό του).

ΣΥΜΒΑΣΗ ΓΙΑ ΤΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ

- Για τους σκοπούς της Σύμβασης η βία θεωρείται ότι περιλαμβάνει κάθε είδους σωματική ή ψυχολογική βία, τραυματισμό ή κακοποίηση, παραμέληση ή αμελή συμπεριφορά, κακομεταχείριση ή εκμετάλλευση, συμπεριλαμβανόμενης και της σεξουαλικής κακοποίησης.
- - Με γνώμονα το καλύτερο συμφέρον του παιδιού η Επιτροπή για τα δικαιώματα του παιδιού θεωρεί ότι όλα τα κράτη οφείλουν να εντάξουν την διδασκαλία της Σύμβασης στην υποχρεωτική εκπαίδευση
- Μπορείτε να βρείτε μια εικονογραφημένη έκδοση της Σύμβασης από τον Συνήγορο του Παιδιού στον ακόλουθο σύνδεσμο: <https://www.synigoros.gr/paidi/downloads/sp.pdf>

Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Δικαιωμάτων του Ανθρώπου

Ευρωπαϊκή Σύμβαση Δικαιωμάτων του Ανθρώπου

Άρθρο 14

Απαγόρευση των διακρίσεων

Η χρήση των αναγνωριζομένων εν τη παρούση Συμβάσει δικαιωμάτων και ελευθεριών δέον να εξασφαλισθή ασχέτως διακρίσεως φύλου, φυλής, χρώματος, γλώσσης, θρησκείας, πολιτικών ή άλλων πεποιθήσεων, εθνικής ή κοινωνικής προελεύσεως, συμμετοχής εις εθνικήν μειονότητα, περιουσίας, γεννήσεως ή άλλης καταστάσεως.

- Η Nahine Οруз υπήρξε θύμα κακοποίησης από τον σύζυγο της για πάνω από 10 έτη, ο οποίος χτυπούσε και απειλούσε και την μητέρα της, την οποία και κατηγορούσε για όλα τα προβλήματα τους.
- Η βία οδήγησε στο θάνατο της μητέρας της Nahine το 2002, η οποία και είχε καταγγείλει στην αστυνομία ότι ο γαμπρός της την απειλεί να την σκοτώσει.
- Έκαναν πολλές καταγγελίες όμως ο εισαγγελέας αποφάσισε να μην κινήσει την δίωξη και κάθε φορά απέσυραν τις καταγγελίες μετά από απειλές από τον σύζυγο της Nahine. Παρόλα αυτά καταδικάστηκε δυο φορές λόγω της σοβαρότητας της πράξης για δύο γεγονότα.
- Το πρώτο επειδή χτύπησε την σύζυγο του και την μητέρα της με το αμάξι και τις άφησε με σοβαρότατες κακώσεις → 25 ημέρες η πρώτη ποινή!
- Στο δεύτερο μαχαίρωσε την σύζυγο του 7 φορές και του επιβλήθηκε χρηματική ποινή!
- Το 2008 καταδικάστηκε σε ισόβια μετά τον φόνο της μητέρας της Nahine όμως αφέθηκε ελεύθερος διότι άσκησε έφεση!
- Η σύζυγος του επειδή φοβόταν για την ζωή της απευθύνθηκε στις αρχές που δεν έκαναν τίποτα και τελικά απευθύνθηκε στο ΕΔΔΑ.

Η απόφαση του Δικαστηρίου

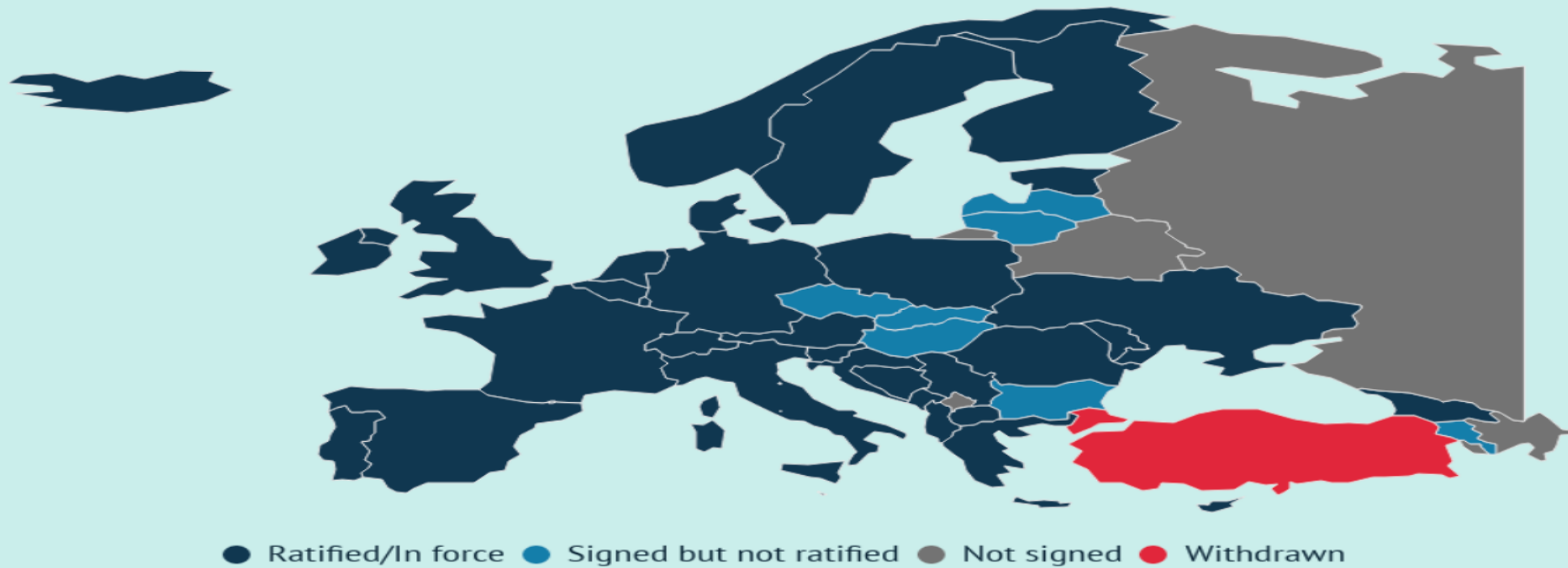
- Θεώρησε ότι η Τουρκία παραβίασε την Σύμβαση διότι δεν έκανε απολύτως τίποτα για να προστατέψει την Nahine.
- Για πρώτη φορά διατύπωσε την θέση ότι η έμφυλη βία κατά των γυναικών είναι μια μορφή διάκρισης σε βάρος των γυναικών.
- Η παθητική στάση των αρχών δημιούργησαν κλίμα ανοχής.
- Η υπόθεση δημιούργησε συζήτηση γύρω από μια Σύμβαση που θα προστατεύει κατά αυτής της μορφής διάκρισης συγκεκριμένα και αποτελεσματικά.
- Έτσι γεννήθηκε η Σύμβαση της Κωνσταντινούπολης

- Ως βία θεωρεί τα εξής : ψυχολογική, παρακολούθηση, σωματική βία, σεξουαλική βία, αναγκαστικός γάμος, ακρωτηριασμός γεννητικών οργάνων, εξαναγκαστική έκτρωση, εξαναγκαστική στείρωση, σεξουαλική κακοποίηση
- Τις ορίζει και τις ποινικοποιεί. Εγκλήματα τιμής δεν γίνονται δεκτά.
- 4 πυλώνες → Πρόληψη, Προστασία, Καταστολή και Συντονισμένες Πολιτικές
- Δημιουργεί μια ομάδα επιτήρησης της Σύμβασης την GREVIO (Ομάδα Εμπειρογνομόνων για την Δράση ενάντια της Βίας κατά των Γυναικών και της Ενδοοικογενειακής Βίας) → αξιολογεί την πρόοδο των κρατών στην εφαρμογή της Σύμβασης
- Η χώρα μας την υπέγραψε το 2011 και την κύρωσε μόλις το 2018.

Ο ρόλος της εκπαίδευσης (πρόληψη)

- Εκπαίδευση των δραστών ώστε να υιοθετήσουν μη βίαιη συμπεριφορά
- Εκπαίδευση των δρώντων που ασχολούνται με θύματα ώστε να μπορούν να αντιμετωπίζουν αποτελεσματικότερα τις περιπτώσεις και έγκαιρα
- Παροχή εκπαίδευσης (μεταξύ άλλων) στα θύματα και κατάρτιση και βοήθεια στην εύρεση εργασίας
- Προγράμματα ευαισθητοποίησης για το ευρύ κοινό
- Ανάπτυξη συνεργασίας μεταξύ γονέων και εκπαιδευτικών (μέθοδοι) για την αντιμετώπιση βλαπτικού περιεχομένου στις επικοινωνίες (μέσα και διαδίκτυο π.χ.)

The Council of Europe's Istanbul Convention on violence against women

*The EU as a whole signed the convention on 13/06/2017, but has not yet ratified it; source = [Council of Europe](#) (last updated 22/07/22)

Σύμβαση για την προστασία των παιδιών από την Σεξουαλική Εκμετάλλευση και την Σεξουαλική Κακοποίηση

- Γνωστή και ως Σύμβαση του Λανζαρότι.
- Η Ελλάδα την έχει κυρώσει το 2010.
- 4 πυλώνες → Πρόληψη, Προστασία, Δίωξη και προώθηση εθνικής και διεθνούς συνεργασίας
- Το κείμενο στα ελληνικά μπορείτε να το βρείτε εδώ:
<https://rm.coe.int/CoERMPublicCommonSearchServices/DisplayDCTMContent?documentId=090000168046e1d0>

- Τα παιδιά πρέπει να ενημερώνονται για τους κινδύνους και όσοι έρχονται σε επαφή μαζί τους (εκπαιδευτικοί κοκ) πρέπει να εκπαιδεύονται
- Τα κράτη οφείλουν να θεσπίσουν προγράμματα και μέτρα για τους δράστες
- Ακόμα και υποψία κακοποίησης πρέπει να καταγγέλλεται γι' αυτό υποχρεώνει τα κράτη να δημιουργούν ανοιχτές γραμμές
- Προγράμματα υποστήριξης των οικογενειών, ψυχολογική υποστήριξη για τα θύματα και τα μέλη της οικογένειάς τους
- Δικονομικές διαδικασίες φιλικές προς τα παιδιά, προστασία της ιδιωτικότητας τους, της ταυτότητας τους και της εικόνας τους (στα μέσα κοκ)
- Η Σύμβαση τυποποιεί μια σειρά από ποινικά αδικήματα: σεξουαλική κακοποίηση, παιδική πορνεία, παιδική πορνογραφία, συμμετοχή σε πορνογραφικές αναπαραστάσεις, κατάχρηση ανηλίκων.

Ευρωπαϊκή Ένωση

Συνθήκη για την ΕΕ (ΣΕΕ) και Συνθήκη για τη Λειτουργία της ΕΕ (ΣΛΕΕ)

Άρθρο 8

(πρώην άρθρο 3, παράγραφος 2, της ΣΕΚ) [2]

Σε όλες τις δράσεις της, η Ένωση επιδιώκει να εξαλειφθούν οι ανισότητες και να προαχθεί η **ισότητα** μεταξύ ανδρών και γυναικών.

Άρθρο 10

Κατά τον καθορισμό και την εφαρμογή των πολιτικών και των δράσεών της, η Ένωση επιδιώκει να καταπολεμήσει κάθε διάκριση λόγω φύλου, φυλετικής ή εθνοτικής καταγωγής, θρησκείας ή πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας ή γενετήσιου προσανατολισμού.

Χάρτης Θεμελιωδών Δικαιώματα της ΕΕ

Άρθρο 23

Ισότητα γυναικών και ανδρών

Η ισότητα γυναικών και ανδρών πρέπει να εξασφαλίζεται σε όλους τους τομείς, μεταξύ άλλων στην απασχόληση, την εργασία και τις αποδοχές.

Η αρχή της ισότητας δεν αποκλείει τη διατήρηση ή τη θέσπιση μέτρων που προβλέπουν ειδικά πλεονεκτήματα υπέρ του υποεκπροσωπούμενου φύλου.

Άρθρο 24

Δικαιώματα του παιδιού

1. Τα παιδιά έχουν δικαίωμα στην προστασία και τη φροντίδα που απαιτούνται για την καλή διαβίωσή τους. Τα παιδιά μπορούν να εκφράζουν ελεύθερα τη γνώμη τους. Η γνώμη τους σχετικά με ζητήματα που τα αφορούν λαμβάνεται υπόψη σε συνάρτηση με την ηλικία και την ωριμότητά τους.
2. Σε όλες τις πράξεις που αφορούν τα παιδιά, είτε επιχειρούνται από δημόσιες αρχές είτε από ιδιωτικούς οργανισμούς, πρωταρχική σημασία πρέπει να δίνεται στο υπέρτατο συμφέρον του παιδιού.
3. Κάθε παιδί έχει δικαίωμα να διατηρεί τακτικά προσωπικές σχέσεις και απ' ευθείας επαφές με τους δύο γονείς του, εκτός εάν τούτο είναι αντίθετο προς το συμφέρον του.

Άρθρο 33

Οικογενειακή ζωή και επαγγελματική ζωή

1. Εξασφαλίζεται η νομική, οικονομική και κοινωνική προστασία της οικογένειας.
2. Κάθε πρόσωπο, προκειμένου να μπορεί να συνδυάζει την οικογενειακή με την επαγγελματική ζωή του, έχει δικαίωμα προστασίας από την απόλυση για λόγους που συνδέονται με τη μητρότητα, καθώς και δικαίωμα αμειβόμενης άδειας μητρότητας και γονικής άδειας μετά τη γέννηση ή την υιοθεσία παιδιού.

- Εστιάζει → στην ισότητα στην αγορά εργασίας και αποτελείται από τα ακόλουθα νομοθετήματα :
 - **Οδηγία 92/85/ΕΟΚ** του Συμβουλίου της 19^{ης} Οκτωβρίου 1992 σχετικά με την εφαρμογή μέτρων αποβλέπουσ στη βελτίωση της υγείας και της ασφάλειας κατά την εργασία των εγκύων λεχώνων και γαλαχουσών εργαζομένων
 - **Οδηγία 2006/54/ΕΚ** του ΕΚ και του Συμβουλίου της 5^{ης} Ιουνίου 2006 για την εφαρμογή της αρχής των ίσων ευκαιριών και της ίσης μεταχείρισης ανδρών και γυναικών σε θέματα εργασία και απασχόλησης
 - **Οδηγία 2004/113/ΕΚ** του Συμβουλίου της 13^{ης} Δεκεμβρίου 2004 για την εφαρμογή της αρχής της ίσης μεταχείρισης ανδρών και γυναικών και πρόσβαση σε αγαθά και υπηρεσίες και την παροχή αυτών
 - **Οδηγία 2010/41/ΕΕ** του ΕΚ και του Συμβουλίου της 7ης Ιουλίου 2010 για την εφαρμογή της αρχής της ίσης μεταχείρισης ανδρών και γυναικών που ασκούν αυτοτελή επαγγελματική δραστηριότητα και για την κατάργηση της Οδηγίας 86/613/ΕΟΚ του Συμβουλίου
 - **Οδηγία 2012/29/ΕΕ** του ΕΚ και του Συμβουλίου της 25^{ης} Οκτωβρίου 2012 για τη θέσπιση ελάχιστων προτύπων σχετικά με τα δικαιώματα, την υποστήριξη και την προστασία θυμάτων της εγκληματικότητας
 - **Οδηγία (ΕΕ) 2019/1158** του ΕΚ και του Συμβουλίου της 20^{ης} Ιουνίου 2019 σχετικά με την ισορροπία μεταξύ επαγγελματικής και ιδιωτικής ζωής για τους γονείς και τους φροντιστές και την κατάργηση της οδηγίας 2010/18/ΕΕ του Συμβουλίου

Τι προβλέπει το πλαίσιο

- **Οδηγία 2006/54/ΕΚ** → απαιτεί την απαγόρευση άμεσης και έμμεσης διάκρισης βάσει φύλου, την σεξουαλική παρενόχληση και την σεξουαλική παρενόχληση τόσο κατά την **διάρκεια της έμμισθης εργασίας** όσο και στην **πρόσβαση σε αυτή** αλλά και στην **κοινωνική ασφάλιση** (συνεισφορές, παροχές, επιδόματα κοκ)
- Προτάσσει τα θετικά μέτρα υπό την έννοια του 157 παρ. 4 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της ΕΕ (ΣΛΕΕ) → Προκειμένου να εξασφαλιστεί εμπράκτως η πλήρης ισότητα μεταξύ ανδρών και γυναικών στην εργασία, η αρχή της ίσης μεταχείρισης **δεν εμποδίζει τα κράτη μέλη να διατηρήσουν ή να θεσπίσουν μέτρα που προβλέπουν ειδικά πλεονεκτήματα**, τα οποία διευκολύνουν το λιγότερο εκπροσωπούμενο φύλο να συνεχίσει μια επαγγελματική δραστηριότητα ή προλαμβάνουν ή αντισταθμίζουν τα μειονεκτήματα στην επαγγελματική σταδιοδρομία.

Οδηγία 2006/54/ΕΚ

- Τονίζει την σημασία της αρχής της ίσης αμοιβής για όμοια εργασία ή για εργασία της αυτής αξίας (που περιλαμβάνει και όλες τις μορφές επαγγελματικών συντάξεων)
- 157 ΣΛΕΕ : **πρώτη καταγραφή της αρχής το 1957** : 1. Κάθε κράτος μέλος εξασφαλίζει την εφαρμογή της αρχής της ισότητας της αμοιβής μεταξύ ανδρών και γυναικών για όμοια εργασία ή για εργασία της αυτής αξίας. 2. Για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου, ως «αμοιβή» νοούνται οι συνήθεις βασικοί ή κατώτατοι μισθοί ή αποδοχές και όλα τα άλλα οφέλη, που παρέχονται άμεσα ή έμμεσα, σε χρήματα ή σε είδος, από τον εργοδότη στον εργαζόμενο, λόγω της σχέσεως εργασίας.
- Η ισότητα αμοιβής, χωρίς διακρίσεις φύλου, συνεπάγεται:
 - α) ότι η αμοιβή που παρέχεται για όμοια εργασία που αμείβεται κατ' αποκοπή καθορίζεται με βάση την ίδια μονάδα μετρήσεως
 - β) ότι η αμοιβή που παρέχεται για εργασία που αμείβεται με βάση τη χρονική διάρκεια είναι η ίδια για όμοια θέση εργασίας.

- Ποιους ασφαλιστικούς κινδύνους καλύπτει; → ασθένεια, αναπηρία, γήρας (πρόωρη συνταξιοδότηση) εργατικό ατύχημα και επαγγελματική ασθένεια, ανεργία.
- Δεν καλύπτει αυτοαπασχολούμενους (μπορούν τα κράτη μέλη να τους συμπεριλάβουν)
- **Απαγορεύονται διακρίσεις :**
 - στους όρους πρόσβασης της μισθωτής εργασίας, ελεύθερο επάγγελμα και άλλα είδη απασχόλησης
 - Στην πρόσβαση σε όλους τους τύπους και τα επίπεδα επαγγελματικού προσανατολισμού, επαγγελματικής κατάρτισης, επιμόρφωσης και επαγγελματικού αναπροσανατολισμού
 - Στους όρους απασχόλησης και εργασίας, συμπεριλαμβανομένων των απολύσεων και αμοιβής
 - Συμμετοχή σε οργανώσεις σχετικές με την οργάνωση εργαζομένων ή εργοδοτών

-
- **Επιστροφή ύστερα από άδεια μητρότητας** → η γυναίκα που έχει λάβει άδεια μητρότητα δικαιούται μετά το πέρας της άδειας να επιστρέφει σε ισοδύναμη εργασία και όχι σε λιγότερο ευνοϊκούς όρους
 - **Άδεια πατρότητας και υιοθεσίας** → μπορούν τα να θεσπίζουν άδεια πατρότητας ή και άδεια υιοθεσίας αλλά και να μεριμνούν ώστε να μην απολύονται και να εξασφαλίζεται ότι μπορούν να επιστρέφουν σε θέση ισοδύναμη υπό όρους και συνθήκες όχι λιγότερο ευνοϊκούς
 - **Προάσπιση δικαιωμάτων με αποτελεσματική προσφυγή**
 - **Αποζημίωση ή αντιστάθμισμα σε περίπτωση διάκρισης**
 - **Πρόληψη σεξουαλικής παρενόχλησης και ποινικός κολασμός**

Άδεια μητρότητας

- 14 συναπτές εβδομάδες τουλάχιστον που κατανέμονται μετά ή πριν τον τοκετό
- 2 συναπτές εβδομάδες υποχρεωτική περιλαμβάνονται τουλάχιστον και κατανέμονται πριν ή μετά τον τοκετό.
- Απαγόρευση απόλυσης (μόνο με ειδική γραπτή αιτιολογία που δεν σχετίζεται με την εγκυμοσύνη)
- Απαλλαγή από εργασία για προγεννητικές εξετάσεις
- Απαγόρευση έκθεσης σε εργασίες που ενέχουν κίνδυνο για το έμβρυο

Work life balance – Εξισορρόπηση εργασιακής και επαγγελματικής ζωής

- **Άδεια πατρότητας** : άδεια από την εργασία για τον πατέρα ή, εάν και εφόσον αναγνωρίζεται στο εθνικό δίκαιο, για αντίστοιχο δεύτερο γονέα, η οποία λαμβάνεται με την ευκαιρία της γέννησης για την επιμέλεια τέκνου → 10 ημέρες (κατά την γέννηση του τέκνου) → ανεξαρτήτως προϋπηρεσίας ή προηγούμενης απασχόλησης στην υπηρεσία και ανεξαρτήτως γαμικής κατάστασης
- **Γονική άδεια** : άδεια από την εργασία για τους εργαζομένους γονείς λόγω της γέννησης ή υιοθεσίας παιδιού, ώστε να είναι δυνατή ή επιμέλεια του τέκνου → 4 μήνες (2 μήνες αμεταβίβαστοι) που χορηγούνται πριν το παιδί φτάσει σε ορισμένη ηλικία → Κ'ΑΘΕ ΓΟΝΕΑΣ.
- **Άδεια φροντίδας** : 5 ημέρες ετησίως
- Κατά την διάρκεια των αδειών οφείλουν να λαμβάνουν αμοιβή ή επίδομα ισοδύναμο με αυτό που χορηγείται για την άδεια ασθενείας
- **Προστασία από την απόλυση λόγω αιτήματος αδείας ή επειδή έλαβαν άδεια** (πλην τεκμηριωμένης απόλυσης).

Ζητήματα εντοπίζονται ακόμη στην αμοιβή και στη σύνταξη!

- 14% βρίσκεται το χάσμα της αμοιβής (gender pay gap).
- Ενώ η αντίστοιχη διαφορά στις συντάξεις είναι στο 30%!
- Αυτό διότι οι γυναίκες δεν γνωρίζουν τους όρους εργασίες υπό τους οποίους εργάζονται οι άνδρες συνάδελφοι τους!
- [Η Επιτροπή εκδίδει την Σύσταση της 7ης Μαρτίου σχετικά με την ενίσχυση της αρχής της ισότητας της αμοιβής μεταξύ ανδρών και γυναικών μέσω της διαφάνειας](#) → αποτυγχάνει να πετύχει τον σκοπό
- Η Επιτροπή υπό την Πρόεδρο Ursula von der Leyen πρότεινε τον Μάρτιο του 2021 την [Πρόταση Οδηγίας του ΕΚ και του Συμβουλίου για την ενίσχυση της εφαρμογής της αρχής της ισότητας της αμοιβής μεταξύ ανδρών και γυναικών για όμοια εργασία ή για εργασία της αυτής αξίας μέσω της μισθολογικής διαφάνειας και μηχανισμών επιβολής](#)
- Δικαίωμα των εργαζομένων να ενημερώνονται για τις αμοιβές (μισθολογική διαφάνεια) ενώ ο εργοδότης απαγορεύεται να ρωτήσει για το μισθολογικό παρελθόν των εργαζομένων. Οι εργοδότες που απασχολούν πάνω από 250 εργαζομένους πρέπει να καταθέτουν έκθεση στις αρχές για το μισθολογικό χάσμα, ενώ παρέχεται αποζημίωση σε περίπτωση παραβίασης του δικαιώματος στην ίση αμοιβή και το βάρος απόδειξης φέρει ο εργοδότης.

Τι ορίζει η Ένωση ως έμφυλη βία

- Την βία που έχει στόχο πρόσωπο λόγω του φύλου του ή την βία που επηρεάζει πρόσωπα συγκεκριμένου φύλου δυσανάλογα.
- Περιλαμβάνει τόσο βία κατά γυναικών, ενδοοικογενειακή βία κατά γυναικών, ανδρών, παιδιών που ζουν υπό την ίδια οικιακή στέγη
- Βία κατά των γυναικών θεωρείται παραβίαση δικαιωμάτων του ανθρώπου και μορφή διάκρισης κατά των γυναικών και συμπεριλαμβάνει όλες τις μορφές βίας που έχουν ως συνέπεια :
 - Φυσικό τραυματισμό
 - Σεξουαλικό τραυματισμό/βλάβη
 - Ψυχικό τραυματισμό
 - Οικονομική βλάβη
 - Ή οποιασδήποτε μορφής αρνητική επίπτωση

Μορφές έμφυλης βίας

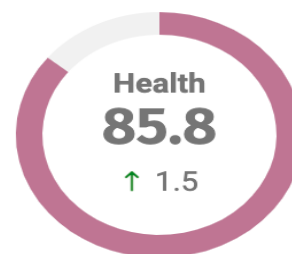
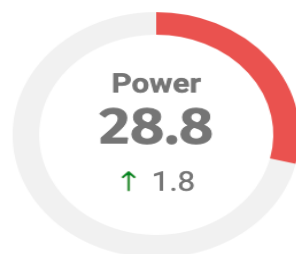
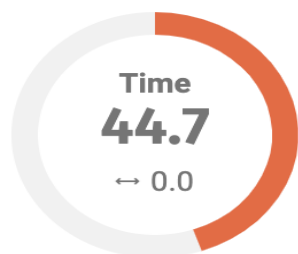
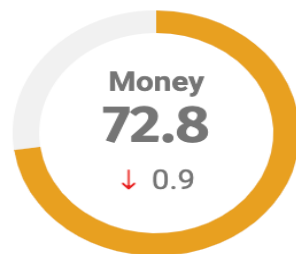
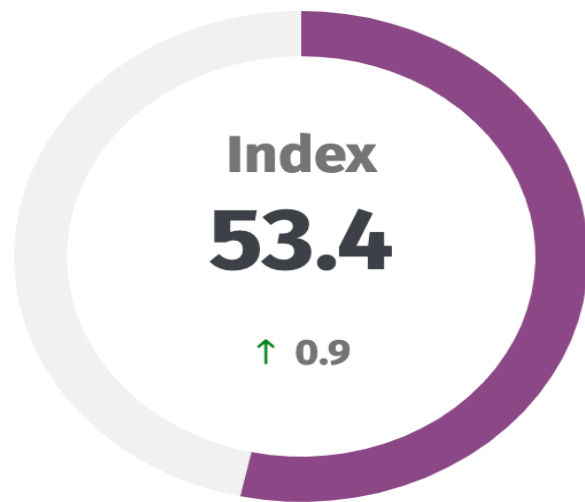
- Σωματική: οδηγεί σε τραυματισμό, στρες και προβλήματα υγείας. Μορφές σωματικής βίας περιλαμβάνουν τον ξυλοδαρμό, τον στραγγαλισμό, την χρήση όπλων κοκ. Στην ΕΕ το 31% των γυναικών έχουν δεχθεί σωματική βία από την ηλικία των 15.
- Σεξουαλική βία : περιλαμβάνει σεξουαλικές πράξεις, προσπάθειες να αποσπάσουν σεξουαλικές πράξεις, εμπορία, πράξεις που στρέφονται κατά της σεξουαλικής ελευθερίας των προσώπων χωρίς την συναίνεση τους. Υπολογίζεται ότι μία στις 20 γυναίκες (5%) έχουν πέσει θύμα βιασμού από την ηλικία των 15.
- Ψυχολογική βία : περιλαμβάνει ψυχολογική κακοποίηση, όπως ο χειρισμός, η απειλή, οικονομική βία και ο εκβιασμός. 43% των γυναικών στην ΕΕ έχουν βιώσει κάποιου είδους βία.

Κάποιες μορφές έμφυλης βίας

- **Ενδοοικογενειακή βία** → 22% των γυναικών που είχαν κάποιον σύντροφο έχουν βιώσει κάποιας μορφής βίας από την ηλικία των 15.
- **Σεξουαλική παρενόχληση** → περιλαμβάνει κάποια ανεπιθύμητη λεκτική, σωματική ή άλλη μη λεκτική συμπεριφορά σεξουαλικής φύσης με σκοπό να επηρεάσει ή την παραβίαση της αξιοπρέπειας του ατόμου. Μεταξύ των 45% ως 55% των γυναικών στην ΕΕ έχουν υποστεί παρενόχληση από την ηλικία των 15.

Απουσία δεδομένων σε επίπεδο ΕΕ για την έμφυλη βία

- Πέραν του Ινστιτούτου για την Ισότητα των Φύλων που συγκεντρώνει δεδομένα για την ισότητα γενικώς (με μια όψη και παράμετρο αυτών την βία) αποκλειστικά για την έμφυλη βία δεδομένα δεν έχουν συλλεγεί από το 2014.
- Η Επιτροπή αποφάσισε μαζί με την Eurostat να διενεργήσει μια έρευνα για την έμφυλη βία κατά των γυναικών τα αποτελέσματα της οποίας θα ανακοινωθούν το 2023.

Δείκτης για
την ισότητα
των φύλων
από το
Ευρωπαϊκό
Ινστιτούτο
για την
Ισότητα των
Φύλων

Η θέση της Ελλάδας

- Η Ελλάδα είναι τελευταία σε όλη την ΕΕ.
- Η καλύτερη επίδοση είναι στον τομέα της υγείας όπου μετράται η πρόσβαση στις υπηρεσίες υγείας κυρίως, προσδόκιμο ζωής, κοκ.
- Χειρότερη επίδοση στον τομέα της εξουσίας → γυναίκες σε θέσεις ευθύνης (πολιτικές ή μη), όπου η χώρα μας σημείωσε σημαντική πτώση.
- Σημαντική βελτίωση στον τομέα του χρόνου δηλαδή στην κατανομή του χρόνου σε ένα νοικοκυριό ανάμεσα σε οικιακές εργασίες και κοινωνικές δραστηριότητες όπου η χώρα μας από το 2010 ανέβηκε 9,1 μονάδες.
- Σημαντική οπισθοδρόμηση στην λεγόμενο μισθολογικό χάσμα όπου φαίνεται ότι οι γυναίκες χάνουν την αγοραστική τους δύναμη και επηρεάζονται περισσότερο από οικονομικές "αναταράξεις" στον τομέα της εργασίας.
- Βία κατά των γυναικών → η Ελλάδα δεν παρείχε δεδομένα...

Violence against women: EU survey

1 in 3

women in the EU has been a victim of physical and/or sexual violence

1 in 3

has experienced physical or sexual violence by an adult during childhood

The large majority of incidents of violence against women do not come to the attention of the police

Gender-based violence more common than you think

In the European Union, since the age of 15:

1 in 3

women has experienced **physical** and/or **sexual violence**

1 in 2

women has experienced **sexual harassment**

1 in 20

women has been **raped**

1 in 5

women has experienced **stalking**

95%

of victims **trafficked** for **sexual exploitation** in the EU are women

Sources: European Union Agency for Fundamental Rights, *Violence against women: an EU-wide survey - Results at a glance*, 2014
Eurostat, *Trafficking in human beings*, 2015

Image: Margaret Jone Wollman/Shutterstock.com

Gender-based violence costs us all

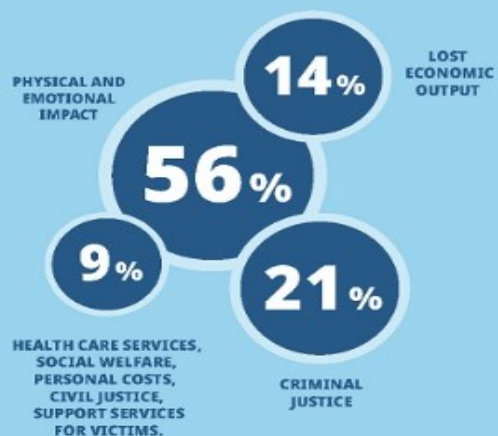
The pain and suffering caused by gender-based violence does not have a price. But knowing the different costs of violence can help countries channel money to where it's really needed - and where it's most cost-effective.

Gender-based violence places large costs on the economy and on society as a whole:

366 billion each year

Violence against women makes up **79 %** of this cost.

The estimated cost of gender-based violence against women and men in the. **This is the break-down of costs:**

The **COST OF INTIMATE PARTNER VIOLENCE*** is **174 billion** a year. Intimate partner violence against women makes up **87 %** of this cost.

* **intimate partner violence** refers to a sub-set of gender-based violence which is defined by the Council of Europe as 'all acts of physical, sexual, psychological or economic violence between former or current spouses or partners, whether or not the perpetrator shares or has shared the same residence with the victim.'

Το κόστος της έμφυλης βίας

The Shadow Pandemic: Violence Against Women and Girls and COVID-19

Globally,

243 million

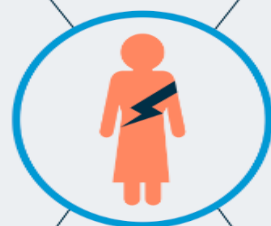
women and girls aged 15-49 have been subjected to sexual and/or physical violence perpetrated by an intimate partner in the previous 12 months.

The number is likely to INCREASE as security, health, and money worries heighten tensions and strains are accentuated by cramped and confined living conditions.

Emerging data shows that since the outbreak of COVID-19, violence against women and girls (VAWG), and particularly domestic violence, has **INTENSIFIED**.

In **France**, reports of domestic violence have increased by **30%** since the lockdown on March 17.

In **Argentina** emergency calls for domestic violence cases have increased by **25%** since the lockdown on March 20.

In **Cyprus** and **Singapore** helplines have registered an increase in calls of **30%** and **33%**, respectively.

Increased cases of domestic violence and demand for emergency shelter have also been reported in **Canada, Germany, Spain, the United Kingdom** and **the United States**.

As stay-at-home orders expand to contain the spread of the virus, women with violent partners increasingly find themselves isolated from the people and resources that can help them.

87,000 women

were intentionally killed in 2017. The majority of these killings were committed by an intimate partner or family member of the victim.

Violence against women and girls is pervasive but at the same time widely under-reported. Less

than **40%** of women who experience violence report these crimes or seek help of any sort.

The global cost of violence against women had previously been estimated at approximately.

US\$1.5 trillion

That figure can only be rising as violence increases now, and continues in the aftermath of the pandemic.

The surge in COVID-19 cases is straining even the most advanced and best-resourced health systems to the breaking point, including those at the front line in violence response.

Domestic violence shelters are reaching capacity, or unable to take new victims due to lockdown and social distancing measures. In other cases, they are being re-purposed to serve as health centers.

National responses to COVID-19 must include:

Services to address violence against women and girls, including increased resources to support shelters, hotlines and online counselling. These essential services should be expanded and adapted to the crisis context to ensure survivors' access to support.

A strong message from law enforcement that impunity will not be tolerated. Police and Justice actors must ensure that incidents of VAWG are given high priority and care must be taken to address the manifestations of violence emerging in the context of COVID 19.

Psychosocial support for women and girls affected by the outbreak, gender-based violence survivors, frontline health workers and other frontline social support staff must be prioritized.

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Στρασβούργο,
8.3.2022

COM(2022)
105 final

2022/0066(COD)

Πρόταση

**ΟΔΗΓΙΑ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ**

**για την καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών και της εξ
οικείων βίας**

{SEC(2022) 150 final} - {SWD(2022) 60 final} - {SWD(2022) 61 final}
- {SWD(2022) 62 final} - {SWD(2022) 63 final}

Πρόταση του ΕΚ και του Συμβουλίου για την καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών και της εξ οικείων βίας (2022)

- Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι οι ακόλουθες εκ προθέσεως πράξεις τιμωρούνται ως ποινικά αδικήματα:
 - α)η διενέργεια με γυναίκα οποιασδήποτε **μη συναινετικής πράξης κολπικής, πρωκτικής ή στοματικής δεισδυσσης σεξουαλικού χαρακτήρα, με οποιοδήποτε μέλος του σώματος ή αντικείμενο**·
 - β)η πρόκληση της διενέργειας, από γυναίκα, με άλλο πρόσωπο, οποιασδήποτε μη συναινετικής πράξης κολπικής, πρωκτικής ή στοματικής δεισδυσσης σεξουαλικού χαρακτήρα, με οποιοδήποτε μέλος του σώματος ή αντικείμενο.
- Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι ως μη συναινετική πράξη νοείται πράξη η οποία πραγματοποιείται χωρίς την οικειοθελώς παρεχόμενη συναίνεση της γυναίκας ή όταν η γυναίκα δεν είναι σε θέση να σχηματίσει ελεύθερη βούληση λόγω της σωματικής ή της διανοητικής της κατάστασης, και ως εκ τούτου υπόκειται σε εκμετάλλευση η ανικανότητά της να προβεί σε σχηματισμό ελεύθερης βούλησης, όπως όταν τελεί σε κατάσταση αναισθησίας, μέθης, ύπνου, ασθένειας, σωματικής βλάβης ή αναπηρίας.
- Η συναίνεση μπορεί να ανακληθεί ανά πάσα στιγμή κατά τη διάρκεια της πράξης. Η έλλειψη συναίνεσης δεν μπορεί να αντικρουσθεί αποκλειστικά με βάση τη σιωπή, τη λεκτική ή σωματική μη αντίσταση της γυναίκας ή την προηγούμενη σεξουαλική συμπεριφορά της.

Τι άλλο προσθέτει η πρόταση της Οδηγίας

- Ποινικοποίηση του ακρωτηριασμού γυναικείων γεννητικών οργάνων
- Ποινικοποίηση της εκδικητικής πορνογραφίας (δημοσίευση ή απειλή δημοσίευσης)
- Ποινικοποίηση παρενοχλητικής κυβερνοπαρακολούθησης (stalking) και κυβερνοπαρενόχλησης (cyber harassment)

- Τα κράτη πρέπει να διασφαλίσουν ότι οι επαγγελματίες που μπορούν να συμβάλλουν στην αποτελεσματική αντιμετώπιση του φαινομένου θα είναι σε θέση να συνδράμουν χωρίς δεσμεύσεις
- Έτσι ειδικά για τα παιδιά, οι εκπαιδευτικοί που είναι οι επαγγελματίες που έρχονται σε επαφή μαζί τους, δεν θα πρέπει να δεσμεύονται από απόρρητο όταν έχουν βάσιμους λόγους να πιστεύουν ότι έχουν διαπραχθεί σοβαρές πράξεις βίας κατά παιδιού ή αναμένονται τέτοιες πράξεις.
- Η κυβερνοβία επηρεάζει επίσης δυσανάλογα τις γυναίκες και τα κορίτσια σε εκπαιδευτικά περιβάλλοντα, όπως τα σχολεία και τα πανεπιστήμια, με αρνητικές συνέπειες για την περαιτέρω εκπαίδευσή τους και την ψυχική τους υγεία, γεγονός που μπορεί, σε ακραίες περιπτώσεις, να οδηγήσει σε αυτοκτονία.
- Τα κράτη μέλη θα πρέπει να διασφαλίσουν ότι λαμβάνονται προληπτικά μέτρα, όπως εκστρατείες ευαισθητοποίησης, για την καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών και της εξ οικείων βίας. Η πρόληψη θα πρέπει επίσης να εντάσσεται στο πλαίσιο της τυπικής εκπαίδευσης, ιδίως μέσω της ενίσχυσης της σεξουαλικής διαπαιδαγώγησης και των κοινωνικοσυναισθηματικών ικανοτήτων, της ενσυναίσθησης και της ανάπτυξης υγιών σχέσεων με σεβασμό.

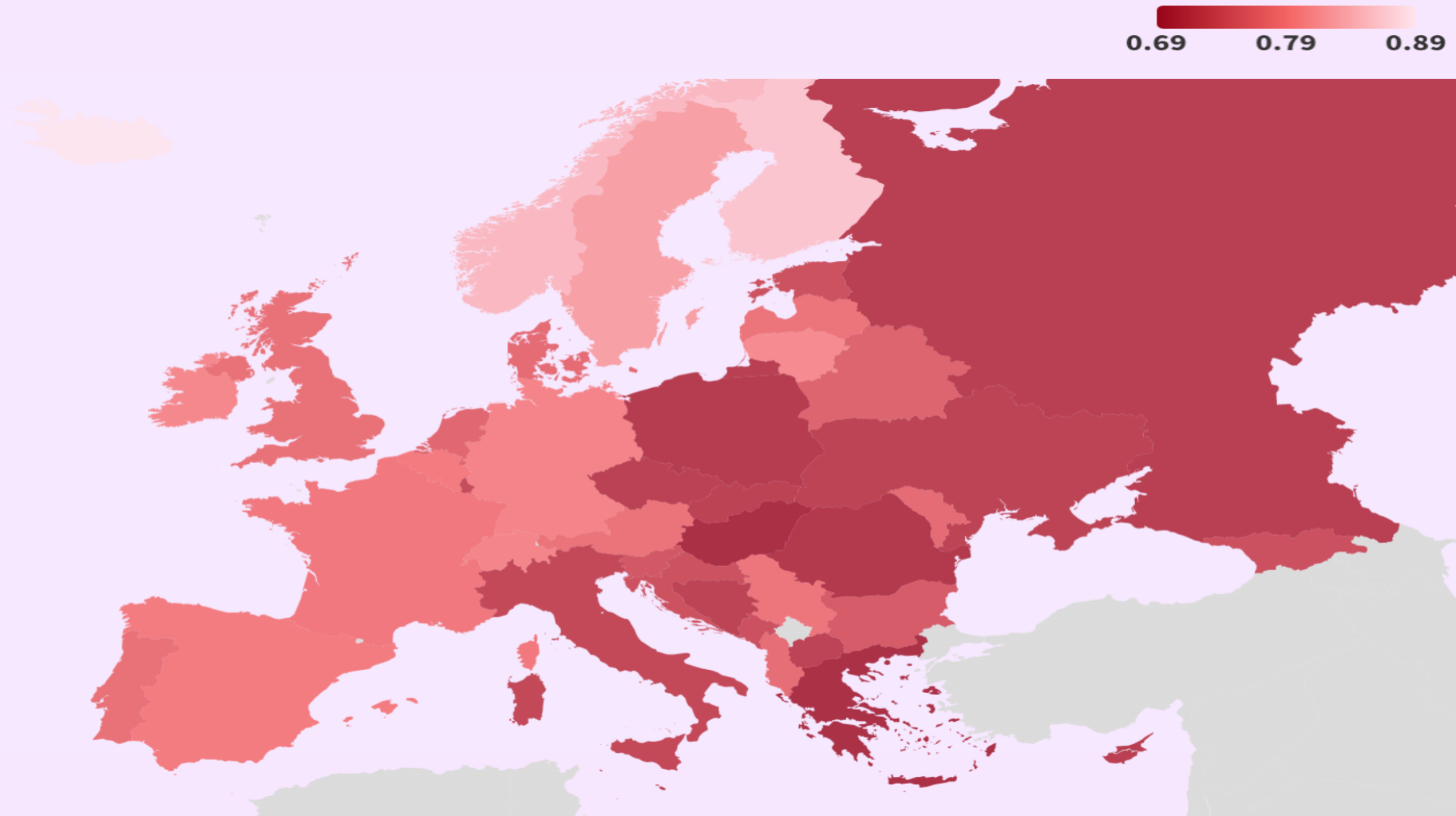
- Λαμβάνοντας υπόψη ότι από πολύ νεαρή ηλικία τα παιδιά εκτίθενται σε έμφυλους ρόλους που διαμορφώνουν την αυτοαντίληψή τους και επηρεάζουν τις ακαδημαϊκές και επαγγελματικές επιλογές τους, καθώς και τις προσδοκίες τους από τους ρόλους τους ως γυναικών και ανδρών καθ' όλη τη διάρκεια της ζωής τους, είναι ζωτικής σημασίας να αντιμετωπιστούν τα έμφυλα στερεότυπα ήδη από το στάδιο της προσχολικής εκπαίδευσης και φροντίδας.
- Ειδική υποστήριξη στα θύματα (συμπεριλαμβανομένης της εκπαίδευσης και κατάρτισης ειδικά για τα παιδιά)
- Εκστρατείες ενημέρωσης και ιδιαίτερη μέριμνα για τον ψυφιακό γραμματισμό
- Τα κράτη οφείλουν να καταρτίζουν και να ενημερώνουν του εκπαιδευτικού προσωπικού για το πως θα έρχονται σε επαφή με θύματα ώστε να είναι σε θέση να εντοπίζουν να προλαμβάνουν και να αντιμετωπίζουν περιπτώσεις βίας

Βαθμολογία των ευρωπαϊκών χωρών ως προς την ισότητα των φύλων για το 2021 (κλίμακα 0-1)

58

Οι χώρες με τις πιο έντονες αποχρώσεις, σκοράρουν πιο χαμηλά στην ισότητα των φύλων

Τηλεφωνική γραμμή SOS: 15900

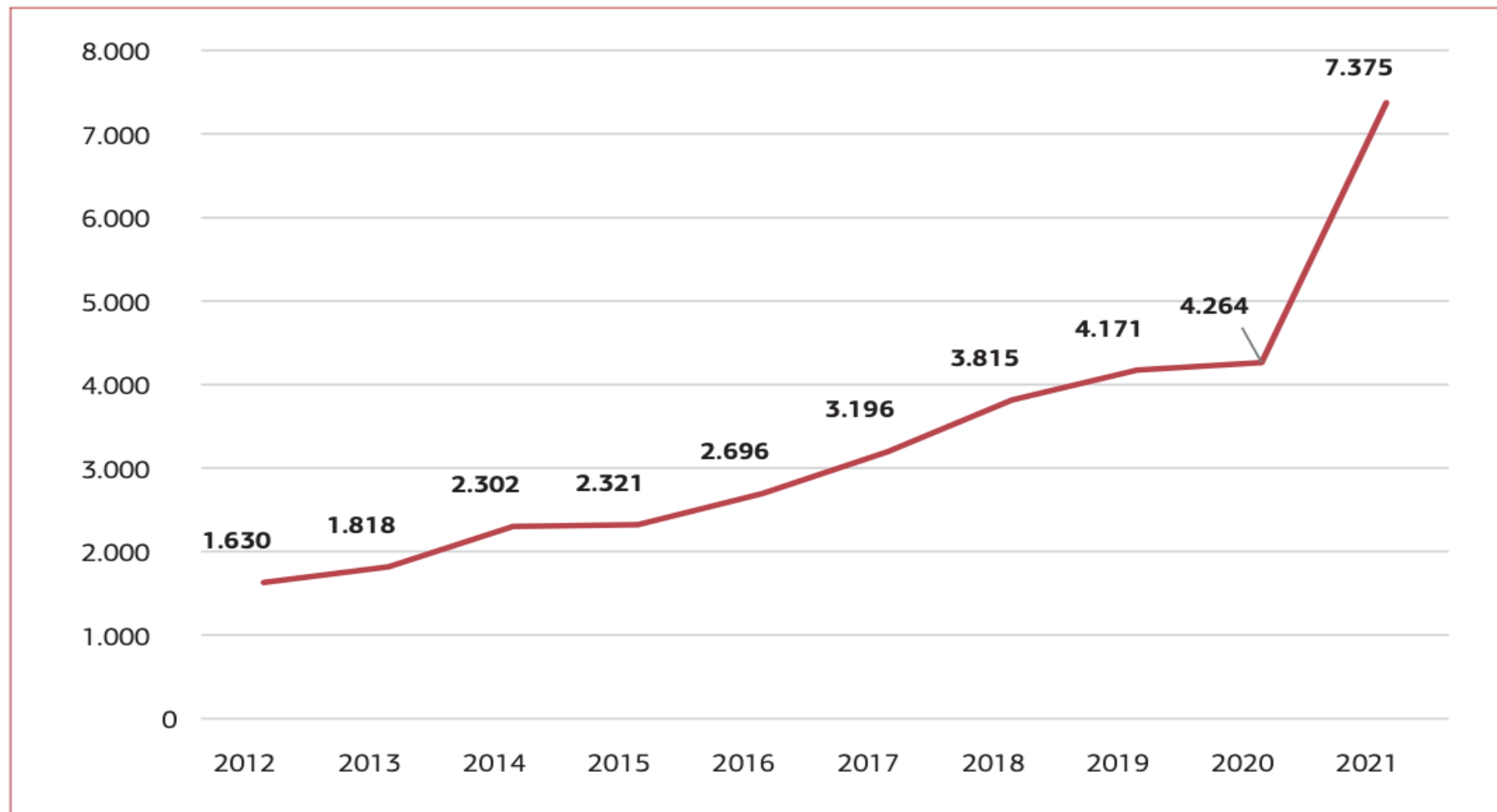
Πίνακας 1: Δείκτες από την αστυνομία σχετικά με τη βία κατά των γυναικών (2010-2021)

Δείκτες που έχουμε στη διάθεσή μας	Δείκτες EIGE												
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	
1. Ετήσιος αριθμός γυναικών θυμάτων ενδοοικογενειακής βίας			1.630	1.818	2.302	2.321	2.696	3.196	3.815	4.171	4.264	7.375	Ετήσιος αριθμός γυναικών (18 ετών και άνω) θυμάτων συντροφικής βίας
2. Ετήσιος αριθμός καταγγελλόμενων εγκλημάτων ενδοοικογενειακής βίας	1.303	2.005	2.455	2.896	3.512	3.572	3.839	3.134	4.722	5.220	5.669	8.776	Αριθμός καταγγελλόμενων εγκλημάτων συντροφικής βίας κατά γυναικών (18 ετών και άνω) με δράστες άνδρες
3. Ετήσιος αριθμός ανδρών δραστών ενδοοικογενειακής βίας			1.620	1.886	2.351	2.428	2.891	2.395	4.202	4.618	4.436	7.571	Αριθμός ανδρών (18 ετών και άνω) δραστών συντροφικής βίας κατά γυναικών (και ως ποσοστό του συνολικού πληθυσμού ανδρών δραστών)
4. Ετήσιος αριθμός θυμάτων σωματικής βίας (σωματική βλάβη και παράνομη βία)											3.609	6.873	Ετήσιος αριθμός γυναικών (18 ετών και άνω) θυμάτων σωματικής συντροφικής βίας με δράστες άνδρες (18 ετών και άνω)
5. Ετήσιος αριθμός θυμάτων ψυχολογικής βίας (απειλή)											2.906	5.350	Ετήσιος αριθμός γυναικών (18 ετών και άνω) θυμάτων ψυχολογικής συντροφικής βίας με δράστες άνδρες (18 ετών και άνω)

Δείκτες που έχουμε στη διάθεσή μας	Δείκτες EIGE												
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	
6. Ετήσιος αριθμός θυμάτων σεξουαλικής βίας (προσβολή γενετήσιας αξιοπρέπειας)											69	141	Ετήσιος αριθμός γυναικών (18 ετών και άνω) θυμάτων σεξουαλικής συντροφικής βίας με δράστες άνδρες (18 ετών και άνω)
7. Ετήσιος αριθμός θυμάτων οικονομικής βίας (μη διαθέσιμα στοιχεία)											-	-	Ετήσιος αριθμός γυναικών (18 ετών και άνω) θυμάτων οικονομικής συντροφικής βίας με δράστες άνδρες (18 ετών και άνω)
8. Ετήσιος αριθμός γυναικών θυμάτων που καταγγέλλουν βιασμό	263	226	234	222	194	183	217	215	204	217	202	202	Ετήσιος αριθμός γυναικών (18 ετών και άνω) θυμάτων που καταγγέλλουν βιασμό
9. Γυναίκες θύματα ανθρωποκτονίας (με πρόθεση (299 ΠΚ) σε συνδυασμό με τον νόμο περί ενδοοικογενειακής βίας	11	12	6	13	12	11	13	7	13	8	8	23	Γυναίκες (18 ετών και άνω) θύματα γυναικοκτονίας από σύζυγο/σύντροφο ως ποσοστό γυναικών θυμάτων ανθρωποκτονίας

Σημείωση: Καθώς η βάση δεδομένων της ΕΛ.ΑΣ. βρίσκεται σε αναθεώρηση, τα διαθέσιμα στοιχεία των δεικτών 4-7 παρουσιάζονται συνολικά, δηλαδή δίχως τις μεταβλητές του φύλου και της σχέσης μεταξύ του θύματος και του δράστη.

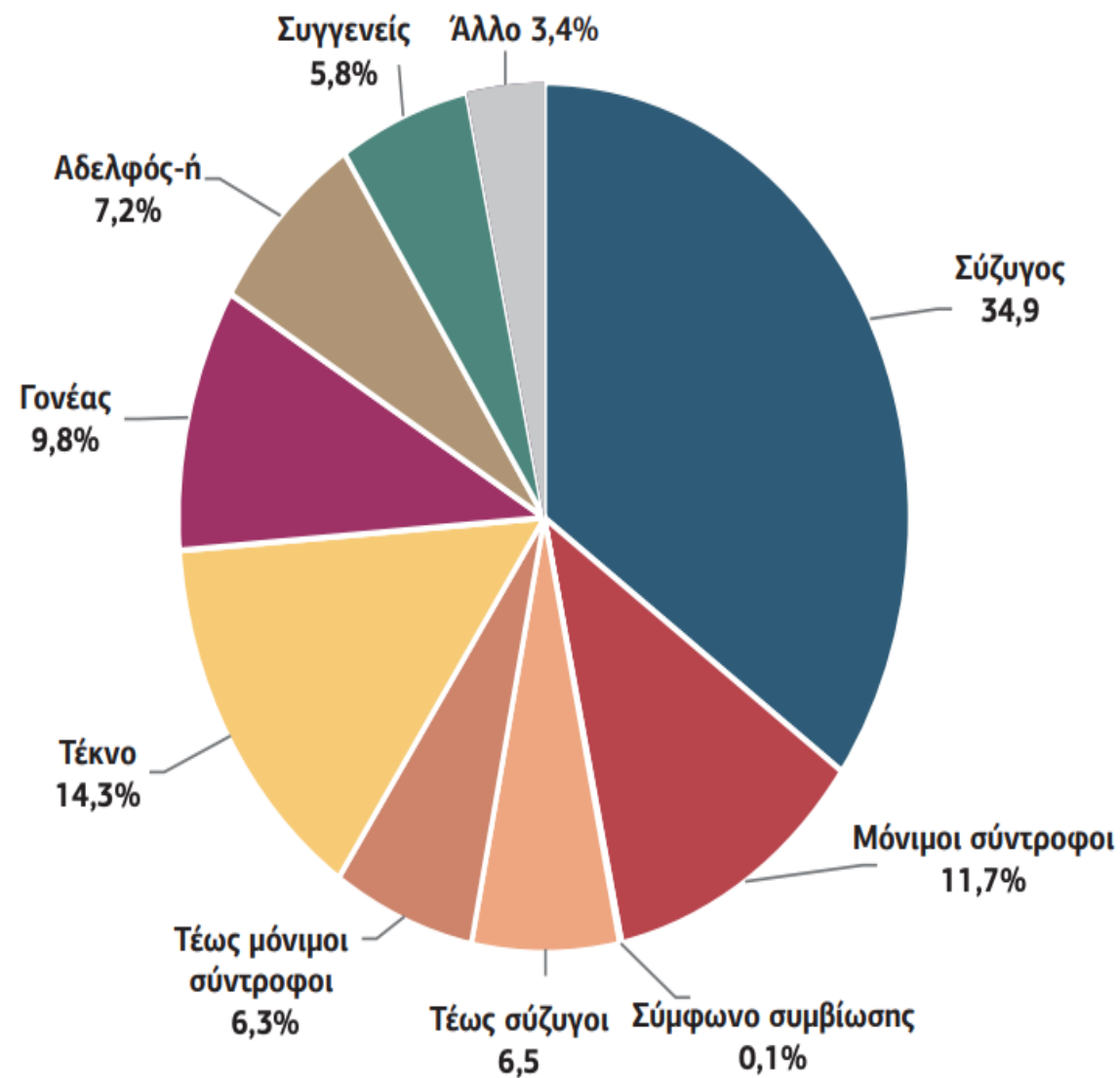
Γράφημα 1: Ετήσιος αριθμός γυναικών θυμάτων ενδοοικογενειακής βίας (2010-2021, ΕΛ.ΑΣ.)

Πίνακας 3: Αριθμός θυμάτων ανά σχέση θύματος-δράστη (2021, ΕΛ.Α)

Σχέση θύματος-δράστη	Αριθμός θυμάτων	Ποσοστό θυμάτων
Σύζυγοι	3.614	34,9
Τέως σύζυγοι	675	6,5
Μόνιμοι σύντροφοι	1.206	11,7
Τέως σύντροφοι	652	6,3
Σύμφωνο συμβίωσης	11	0,1
Τέκνο	1.479	14,3
Γονέας	1.018	9,8
Αδελφός/η	742	7,2
Ανηψιός/ά	80	0,8
Εγγονός	62	0,6
Παππούς/Γιαγιά	57	0,6
Θείος/α	47	0,5
Εξάδελφος	20	0,2
Συγγενείς	330	3,2
Άλλο	354	3,4
Σύνολο	10.347	100

Σημείωση: το σύνολο των σχέσεων είναι μεγαλύτερο από το σύνολο των θυμάτων καθότι αυτά πιθανόν να συνδέονται με περισσότερους του ενός δράστη με διαφορετικό συγγενικό δεσμό.

Ελληνική Έννομη τάξη

- Ν. 3500/2006 (ΦΕΚ 232/Α/24-10-2006)
- **Ενδοοικογενειακή βία** →
 - Συγγενείς εξ αίματος (ως τον 2^ο βαθμό παππούδες γιαγιάδες, εγγόνια και αδέρφια) ή εξ αγχιστείας και οι εξ υιοθεσίας
 - **εφόσον συνοικούν**, συγγενείς ως 4 βαθμό εξ αγχιστείας και εξ αίματος → (ξαδέρφια, θείοι και θείες των γονέων, προπροπροπαππούδες, προπροπρογιαγιάδες, τρισέγγονα)
- Απαγορεύεται απολύτως η ενδοοικογενειακή βία.
- Αποτελεί τεκμήριο κλονισμού του γάμου (1439 ΑΚ)
- Καταδίκη για ενδοοικογενειακή βία αποτελεί επίσης λόγο για στέρηση της επιμέλειας (1532 ΑΚ)

Ποινικά αδικήματα

- Ενδοοικογενειακή σωματική βλάβη → πλέον και 312 ΠΚ (διάκριση σε απλή σωματική βλάβη και βαριά)
- Ενδοοικογενειακή παράνομη βία και απειλή (ως 5 έτη)
- Βιασμός και κατάχρηση σε ασέλγεια
- Ενδοοικογενειακή προσβολή της γενετήσιας αξιοπρέπειας
- Ανθρωποκτονία στον νέο ΠΚ επισύρει την ποινή της ισόβιας κάθειρξης

Δικαιώματα των θυμάτων σε εναρμόνιση και με την Οδηγία 2012/29/ΕΕ για τα δικαιώματα των θυμάτων εγκληματικότητας

- Δικαίωμα πρόσβασης σε υπηρεσίες υποστήριξης θυμάτων
- Νομική βοήθεια και δωρεάν (ευεργέτημα της πενίας)
- Δικαίωμα λήψης πληροφοριών
- Δικαίωμα των θυμάτων κατά την υποβολή καταγγελίας
- Δικαίωμα διερμηνείας και μετάφρασης
- Δικαίωμα λήψης πληροφοριών για την υπόθεση
- Δικαίωμα ακρόασης
- Δικαίωμα να αποφεύγεται η επαφή μεταξύ θύματος και δράση και προστασίας κατά την ποινική έρευνα

Υποχρεώσεις των εκπαιδευτικών

- 1. Εκπαιδευτικός της πρωτοβάθμιας ή δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης ο οποίος, κατά την εκτέλεση του εκπαιδευτικού του έργου, με οποιονδήποτε τρόπο πληροφορείται ή διαπιστώνει ότι έχει διαπραχθεί σε βάρος μαθητή έγκλημα ενδοοικογενειακής βίας, ενημερώνει, χωρίς καθυστέρηση, τον **διευθυντή της σχολικής μονάδας**.
- Ο **διευθυντής** της **σχολικής μονάδας** ανακοινώνει, αμέσως, την αξιόποινη πράξη στον **αρμόδιο εισαγγελέα**, σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 37 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, ή στην πλησιέστερη αστυνομική αρχή.
- Την ίδια υποχρέωση έχουν οι **εκπαιδευτικοί και οι διευθυντές των ιδιωτικών σχολείων**, καθώς και οι υπεύθυνοι των πάσης φύσεως Μονάδων Προσχολικής Αγωγής.
- 2. Κατά την προδικασία και τη διαδικασία στο ακροατήριο, ο διευθυντής της σχολικής μονάδας, ο οποίος ανακοίνωσε την αξιόποινη πράξη στις παραπάνω αρμόδιες αρχές, και ο εκπαιδευτικός, ο οποίος την πληροφορήθηκε ή τη διαπίστωσε, **καλούνται να εξετασθούν ως μάρτυρες, μόνο αν** η πληροφορία δεν αποδεικνύεται με οποιοδήποτε άλλο αποδεικτικό μέσο.

Ελληνική έννομη τάξη

- Παλιός κώδικας είχε πρόβλεψη 312 ΠΚ υπήρχε μέριμνα για ποινή φυλάκισης **τουλάχιστον 3 μηνών**. Εν συνεχεία ψηφίστηκε ο 3500/2006 και είναι ο Νόμος καταπολέμησης περί ενδοοικογενειακής βίας.
- Το 2015 το 312 του παλιού ΠΚ αντικαταστάθηκε με το Ν. 4322/2015 (ΦΕΚ Α'/42/27.04.2015) **τουλάχιστον 6 μηνών**.
- Νέος Ποινικός Κώδικας αυστηροποίησε τις ποινές (Ν. 4619/2019 ΦΕΚ Α' 95/11.06.2019) ανάλογα την φύση της βίας που ασκήθηκε και την βλάβη που προκλήθηκε

1. Όποιος προκαλεί σωματική κάκωση ή βλάβη της υγείας σε ανήλικο ή σε πρόσωπο που δεν μπορεί να υπερασπίσει τον εαυτό του, εφόσον τα πρόσωπα αυτά **βρίσκονται υπό την επιμέλεια ή την προστασία του δράστη βάσει νόμου, δικαστικής απόφασης ή πραγματικής κατάστασης, συνοικούν με τον δράστη ή έχουν μαζί του σχέση εργασίας ή υπηρεσίας, τιμωρείται:** α) για την πράξη του άρθρου 308 παρ. 1 εδάφιο α', με φυλάκιση τουλάχιστον ενός έτους, β) για την πράξη του άρθρου 309, με φυλάκιση τουλάχιστον δύο ετών, γ) για την πράξη του άρθρου 310 παρ. 1 εδ. α', με φυλάκιση τουλάχιστον τριών ετών και αν επεδίωκε την πρόκληση βαριάς σωματικής βλάβης, με κάθειρξη και δ) για την πράξη του άρθρου 311, με κάθειρξη.

2. Οι ίδιες ποινές επιβάλλονται όταν η πράξη τελείται σε βάρος συζύγου κατά τη διάρκεια του γάμου ή σε βάρος συντρόφου κατά τη διάρκεια της συμβίωσης. Η τέλεση της πράξης σε βάρος εγκύου συνιστά επιβαρυντική περίπτωση.

3. Με την πρόκληση σωματικής βλάβης σε βάρος ανηλίκου κατά την παράγραφο 1 στοιχείο α' εξομοιώνεται και η τέλεση των πράξεων των προηγούμενων παραγράφων ενώπιον ανηλίκου.

4. Με την πρόκληση σωματικής βλάβης κατά την παράγραφο 1 στοιχείο γ' εξομοιώνεται και η μεθοδευμένη πρόκληση έντονου σωματικού πόνου ή σωματικής εξάντλησης επικίνδυνης για την υγεία, ή ψυχικού πόνου ικανού να επιφέρει σοβαρή ψυχική βλάβη, ιδίως με την παρατεταμένη απομόνωση σε βάρος των προσώπων της πρώτης παραγράφου.

Υπηρεσίες ενδοοικογενειακής Βίας

- Η άσκηση κάθε είδους βίας ή κακοποίησης: ψυχολογικής, σωματικής ή σεξουαλικής διώκεται από το Νόμο.

Πληροφορίες για τα θύματα:

- Καλέστε το 100.
- Αν δεν μπορείτε να μιλήσετε, στείλτε γραπτό μήνυμα (sms) στο 100, με: Ακριβή διεύθυνση, Ονοματεπώνυμο, Είδος επείγουσας ανάγκης (π.χ. «κινδυνεύει η ζωή μου», «δέχομαι βία από το/τη σύζυγό μου»)
- Εάν δεν μπορείτε εσείς να επικοινωνήσετε με το 100, ζητήστε από κάποιον άλλον να ειδοποιήσει τις Αρχές για εσάς (π.χ. από κάποιον οικείο ή το γιατρό σας)
- Αναζητήστε ιατρική περίθαλψη και πείτε στο γιατρό όλη την αλήθεια.
- Υποβάλλετε μήνυση στο πλησιέστερο Αστυνομικό Τμήμα.
- Για κατευθύνσεις και οδηγίες, τηλεφωνήστε ή στείλτε μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου (e-mail) στις Υπηρεσίες Αντιμετώπισης Ενδοοικογενειακής Βίας της Ελληνικής Αστυνομίας, που βρίσκονται σε όλη την επικράτεια.
- Καλέστε τη γραμμή SOS 15900 της Γενικής Γραμματείας Οικογενειακής Πολιτικής και Ισότητας των Φύλων, που απευθύνεται σε γυναίκες, για ψυχοκοινωνική στήριξη, νομική συμβουλευτική και φιλοξενία σε ξενώνες. Επικοινωνία και μέσω e-mail στο **sos15900@isotita.gr**

24ΩΡΗ ΤΗΛΕΦΩΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΗ SOS

15900

ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΒΙΑΣ
ΥΠΕΡ ΤΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ

The advertisement features a large red circle on the right containing the text 'ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΒΙΑΣ' and 'ΥΠΕΡ ΤΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ'. To the left of the circle is the text '24ΩΡΗ ΤΗΛΕΦΩΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΗ SOS' and the large number '15900'. On the right side of the circle, there is a vertical purple bar with three white icons: an eye, a group of people, and a classical building.